

Un capellà guerriller en el Mundial

► Manuel Ignacio Santa Cruz, carlí, va morir en Pasto en 1929, disfrutant del joc que va conèixer en la seua joventut basca

ALBERTO SOLDADO VALENCIA

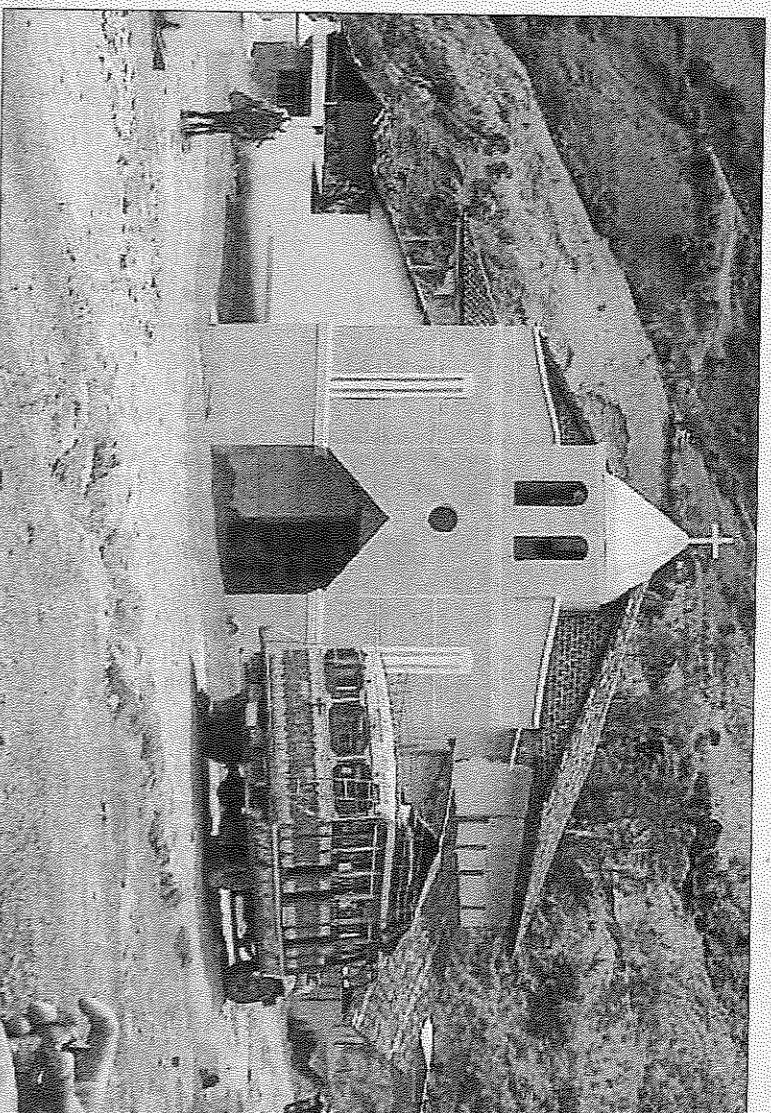
Camí de Sant Josep d'Alban, una xicoteta localitat del nord de Nariño (Colòmbia), subseu que serà del pròxim Mundial, traveses el bullició municipal de Buesaco, en una de les aldees del qual, Sant Ignasi, reposen les restes del més famós capellà guerriller carlí: Manuel de Santa Cruz i Loydi.

La seua història és suggestiva per a qualsevol novel·lista. Pio Baroja va arrellegar les seues aventures en «Zalacain l'Aventurero», una de les novel·les en que l'escriptor relata amb tots els pèls i senyals algunes de les seues heroïcitats i el nom d'alguns dels seus capitans. Va ser citat per Unamuno i per Galdós en els seus «Episodios Nacionales»... El capellà Santa Cruz va formar els seus propis exercicis. D'idees acèrrimament defensors de la legitimitat carlina, va acabar perseguit pels uns i els altres.

Home de caràcter robust, intransigent en les seues conviccions sobre les maldats del liberalisme disposat a acabar amb les lleis i les tradicions basques. La causa del senyor Carlos era per a ell, i per a altres capellans bascos, la causa de Déu.

La causa del senyor

Carlos era per a ell, i per a altres capellans bascos, la causa de Déu

A Sant Ignasi reposen les restes del més famós capellà guerriller basc.

LEVANTE-EMV

LEVANTE-EMV

Les muntanyes guipuscoanes i navarreses van ser el seu hàbitat durant quasi un any d'intensa activitat guerrillera. En la localitat d'Oartzun va deixar empremta de les seues accions entre les famílies lliberals o entre simples sospitosos de traïció a causa carlina. D'Oartzun procedixen bona part dels seleccionats d'Euskadi per al Mundial.

Home que no atenia més ordres que les seues va començar a sospitar dels propis caps carlins als que considerava presesos a la traïció. Amb 31 anys, en 1873, va fugir a terres del nord de França. Lille, on ho van acollir els jesuïtes. La seua vida no era la d'un monjo avorrit i

El capellà carlí, a cavall.

Manuel Ignacio Santa Cruz.

el més popular i que amb tota seguretat, com tots els xiquets i jòvens bascos, practicaria, inclús en la seua època de seminarista. El mateix joc amb què es ve trobar en Buesaco, en Pasto i en els municipis de Nariño. Paisatges que en res estranyarà el visitant basc, com no va estranyar aquell «Abanderado de la Tradición». Poiser, algú, algun dia arrellegue algun testimoni escrit sobre la presència del capellà Santa Cruz en algun d'aquells desafiaments. Qui sap si al igual que ensenyava el catecisme no ensenyaria la seua llengua basca i jugar a ralles. En tot cas, d'una manera o d'una altra el seu esperit s'acostarà a disfrutar del Mundial del joc basc per excel·lència.

València s'imposa en la final del torneig faller a Torrent (70-25)

► Lanzadera Montserrat, amb un peu en la final de l'Edicom de Galotxa al derrotar a El Marquesat

A. SOLDADO VALENCIA

El campionat «Fallers de València» va concloure ahir en el trinquet de Torrent amb les finals a les que accediren les representacions de Godolleta, Torrent, Xàtiva i València, que ha participat en el torneig en condició de campió de la competició disputada en el cap i casal.

La festa de la final va començar amb una recepció en l'Ajuntament de Torrent amb la pre-

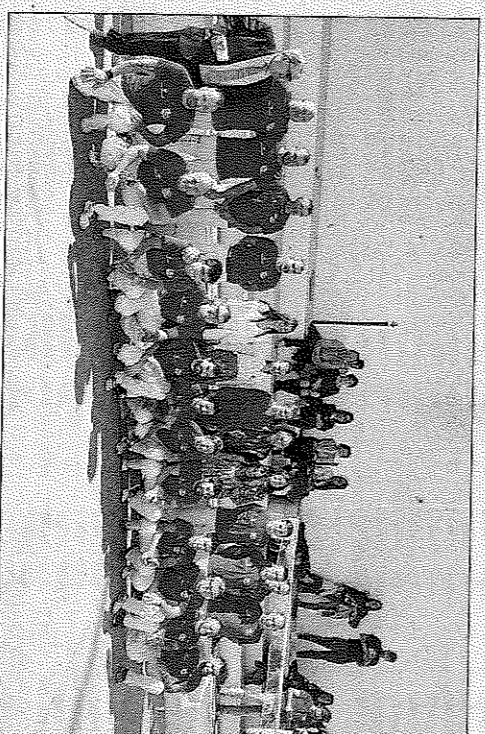
sència de l'alcalde de la ciutat, Jests Ros, així com de les falleres majors de les distintes comissions, acompanyades de la fallera major de València, Rocío Gil. Posteriorment ja en les re-

La partida per al tercer i quart lloc va acabar amb victòria de Godolleta. Tot va a ser un èxit

modelades instal·lacions del trinquet es va procedir a la disputa de les partides. La primera semifinal va concloure amb la victòria de la formació de València, capitanejada per Adrián de Quart de Poblet sobre la de Godolleta.

Torrent va fer el mateix amb l'equip de Xàtiva. La partida per al tercer i quart lloc va acabar amb victòria de Godolleta, i la gran final amb el triomf de la formació de València. Es tanca una segona edició que pot considerar-se un èxit donat el notable augment d'inscripcions.

Juan Contreras es mostrava convençut de que la idea d'estendre el campionat per comissions

Protagonistes de les finals a Torrent.

LEVANTE-EMV

de tot el territori valencià creixerà i es consolidarà.

Es van jugar ahir les partides d'anada de les semifinals de l'Edicom de Galotxa. Lanzadera Montserrat ha donat un pas important al derrotar a Ovocity El

Marquesat per 70 a 25.

Segueix en forma la pedrera del club. Massalassar es va imposar a Quart dels Valls per 70 a 35, un resultat que deixa tot en l'aire per a la partida de tornada en el carrer València de la localitat dels Valls.

León ompli el trinquet Pelayo

El de Genovés rep l'homenatge de l'afició i els seus companys per la retirada

VALENCIA | J. CAMO
@jampiota

■ No era dia de competició oficial, trofeu o desafament. Però Pelayo va registrar ahir l'ambient de les grans ocasions. Perquè ho era. León va anunciar en juny que les circumstàncies, les lesions, li obligaven a posar fi a la seua carrera professional després de vint anys com a primera figura. Però faltava escenificar l'adeu, rebre l'estima del públic, homenajar a la persona i al pilotari. I no podia ser en altre lloc que en la catedral. Va ser el dia de León. Sempre recurrent i enginyós,

a León li va costar articular paraula. I és que les emocions es van anar acumulant des de ben prompte. La primera ovació va caure en eixir a saludar als protagonistes de la primera partida, la de llegendes de la pilota, amb Mezquita, Ribera II, Sarasol II, Tato, Dani i Solaz. Tots deixaren detalls de la seua qualitat i mestratge. Fins i tot Mezquita, que es va haver de retirar al poc de començar a jugar per uns problemes musculars.

LA PISSARRA

● DIUMENGE 12 DE NOV. ● 18.30
● TRINQUET DE BELLREGUARD
● Guadi i Doprin
● Montaner i Raitl
● DIUMENGE 12 DE NOV. ● 18.30
● TRINQUET DE BENISSA
● Miguel i Félix
● Ferrer, Pere i Bernat
● DILLUNS 13 DE NOVENBRE ● 18.30
● TRINQUET DE XERAGO
● Riard i Canari
● Moncho i Tonet IV
● DILLUNS 13 DE NOVENBRE ● 18.30
● TRINQUET DE BORRIANA
● Pablo de Borrillo i Alvaro
● Ferrer i Tomás II

recórrer un corredor que val un potosi compost per pilotaris d'ahir i hui. Era el reconeixement que li feien molts dels quals li havien tingut a favor i a la contra. Tots companys i amics. Un reconeixement benèfic per un públic entregat.

León havia preparat un discurs però es va deixar moltes coses en el tinter. L'emoció va poder amb la memòria, si bé va tenir ocasió d'agrair a la gent i als pilotaris el suport que li han brindat durant dues dècades. És que el de Genovés, eixe que encara no sap si per a jugar és dret o esquerrà, el de les mil anèc-

León es va acomiadar ahir en Pelayo, on va rebre una nova mostra d'estima per part del públic i dels pilotaris. VAL NET

Pablo i Marc, primers semifinalistes del Trofeu Savipecho

● LA PARTIDA A RASPALL VA ESTAR MOLT DECANTADA I LA D'ESCALA I CORDA ES VA RESOLDRE EN IGUALS A 55

VALENCIA | J. CAMO

■ Els equips capitanejats per Pablo i Marc ja tenen la plaça assegurada en les semifinals del Trofeu Mixt Savipecho, que ahir va completar la jornada inaugural en el trinquet de Pedreguer. Van ser dues eliminatòries desiguals, amb la de raspall molt decantada i la d'escala i corda equilibrada a més no poder.

En la partida a raspall Pablo, Brisca i Llorja superaren a Molotó i Coeter II per 25-5. El mitger de Siemat va entrar a última hora en el cartell com substitut de Josep, que va ser baixa per una situació familiar.

Després d'un primer joc igualat, amb el trio tombant un val, el domini dels blaus va ser absolut. Mol-

Brisca d'Oliva. VN

tats. Va ser una partida magnífica, amb tots els protagonistes rendint a un nivell superlatiu.

Vila de Benissa

La sisena edició del Trofeu Vila de Benissa comença hui en el trinquet de la localitat alacantina amb la disputa de la primera semifinal: Miguéu i Félix contra Ferrer, Pere i Bernat. La segona es jugarà el diumenge 19, en este cas amb Soro III i Héctor contra Francés, Jesús i Tomás II. La final tindrà lloc el dia 26.